بەفری هاوڕێ

فەڕۆخ نیعمەتپوور
(نەرویج)

پاسەکە ئارام ڕێگای دەبڕی. دەرەوە تاریک تاریک. سارد و بێ دەنگ. لەناو پاسەکەدا دانیشتوون. ناوەوە پڕە لە هاوڕێیانی کۆن. ئەمانیش هەردووکیان لە پێشەوە ڕوو بەوان. پاسەکە دەڕواو ئەم شانە و شان دەکا، موسافیرەکانیش لەگەڵیدا هەموو ئەوان لەمان دەڕوانن و ئەمانیش لەوان. نیگاکان چەند قورسن! هاوڕێیانی کۆن هەموویان ڕەپ دانیشتوون. دەست لەسەر ئەژنۆ و بێ دەنگ. وەک سەردەمی منداڵی لە کلاسی دەرسدا، کاتێک موبسری کلاس بەدارێکەوە قوتابییەکانی ئارام دەکردەوە. دوو تفەنگچیش لەبەر دەرگاکەدا ڕاوەستاون، ئامادەن بۆ هەر چەشنە ڕووداوێکی نەخوازراو. ئەوانیش دوو موبسر بە دوو دارتفەنگەوە. بەرپرسەکە هەردووکیانی دابووە دەست ئەم دوو تفەنگچییە و گوتبووی بیانبەن. ئێستا خەریکە دەیانبەن. پێیان وانەبوو ئەوەندە خێرا بڕیارێکی وەهایان لەسەر بدەن. کە ئەمەیان بیست، تەزوویەک بە لەشیاندا گەڕابوو. کتوپڕ شتێک هاتبوو کە ژیانی وەک تابلۆیەکی دوورە دەست لێکردبوو. ئەوەندە دوور وەک مرۆڤی ناو تابلۆکانی سەدەی چواردە. هەردووکیان سەریان هەڵبڕیبوو و لە دووریان ڕوانیبوو، ئەگەرچی تا دیوارەکە تەنیا دوو مەتر مەودا هەبوو!

دەیانزانی بە پاس دەیانبەن. ئەم پاسە بە ناوبانگ بوو. لە منداڵییەوە باسیان بیستبوو. ساڵانی ساڵە بەمە ڕایاندەگوێزن. پاسەکە کۆن کۆن بوو، بەڵام مۆتۆڕەکەی هەروا بە گوڕ و بەهێز بوو. ئێستاش دەیتوانی بەهەزاران و هەزارانی دیکە ڕاگوێزێ. هەر کە سوار بوون واقیان وڕما. پێیان سەیر بوو. پاسەکە پڕ بوو لە هاوڕێی کۆن، ئەو هاوڕێیانەی وا ئێستا تەنیا بە یادەوەرییەکانەوە بەمانەوە بەسترابوونەوە. باشە ئەمان بۆ؟ دانەیەک لە تفەنگچییەکان پێکەنی و گوتی:

– «ئەمانە لەمێژە لەگەڵ ئەم پاسە دێن و دەگەڕێنەوە!»

– «دەگەڕێنەوە؟»

هاوڕێکەی دیکەی لاشانێکی تێکوتا. ئەم بێ دەنگ بوو. پاشان گوتی:

– «جاران تەنیا ئێمە و ئەوان بووین، کەچی ئێستا ئەوانەش وا نە ئێمەن و نە ئەوان!»

دایاننیشاندن، بەڵام وەها کە دەبا ڕوویان لە هاوڕێیانی کۆن با. هاوڕێیانی کۆن چەند بەشێوەیەکی سەیر لەمانیان دەڕوانی. وەک شتێک پێیان گوترابوو کە دەبێ ئاوا بڕوانن. سەرەتا ئەمان خۆیان لەوان دەبوارد، بەڵام سەرئەنجام ئەمانیش کەوتنە ڕوانین. نیگای هاوڕێیانی کۆن نیگایەکی سەیر بوو. نەدەخوێندرایەوە. هەموو شتێک بوو و هیچ شتێک. نووسرابوو و نەنووسرابوو. شتێک بوو وەک مەودایەکی کورت پڕ لە ترس و شانازی و مەخابن. ڕەنگە ترس لە خۆیان، شانازی بەمان و مەخابن بۆ ئەوەی کە دەکرا ئەوانیش ئاوا بان، یان مەخابن بۆ ئەوەی بۆچی دەبێ خەونی خۆش بەشکان، یان مردن کۆتایی بێت.

ئەی نیگای ئەمان؟ نیگای ئەمانیش هەر هەمان، بەڵام ڕەنگە شتێک زیاتر، وەک «لەخۆ بایی بوونی مرۆڤی یاخی بەردەمی مەرگ». جار و بار هەستیان دەکرد کە نیگای هاوڕێیانی ناو پاسەکە یارمەتیدەرە بۆ تاراندنی ترسی مەرگ. هەر ئەوەندەی کە تەنیا نەبوون بۆ خۆی زۆر بوو. هاوڕێکەی گوتی:

– «هێناویانن کە لەگەڵیان بگەڕێینەوە. دوا ڕێگا بۆ گەڕانەوە بەرەو ژیان.»

سەریان هەڵبڕی و سەیری دەرەوەیان کرد. دنیا هەروا چەند تاریک. شانیان بەردەوام بە شانی یەکترەوە بوو. چەند هەستیان بە ئاسوودەیی دەکرد. هێشتا نەکەوتبوون و دەکرا پاڵ بە یەکترەوە بدەن. دوو پاڵتۆیە گەورەکانی بەریان گەرمای لەشیانی دەپاراست، تەنانەت دوای گەڕانەوەی پاسەکەش. لەو بەرزاییە قەرار بوو لە ناو دۆڵێکدا تا ئەبەد بمێننەوە. هەڵبەت بە ڕاشکاوی و لەکاتێکدا کە ئیتر نەیاندەتوانی لەگەڵ یەکتر بدوێن. تەنیا بە ڕاشکاوی و بەنیگایەکەوە کە لە دوور دەستەکانی ئاسماندا لەناو ئەستێرەکان ون دەبوو. یەکیان بەچرپەوە بەوی دیکەیانی گوت:

– «کۆتاییەکان چەند بە پەلەن!»

پاسەکە ڕاوەستا. دایانبەزاندن. وەک هەمیشە هاوڕێیانی کۆن دانەبەزین، بەڵام گەردنیان کێشا. بەدەم دابەزینەوە ئەمانیش بۆ دواجار لەوانیان ڕوانی، لەو تاریکاییەدا بەجوانی دیار نەبوو کە چۆنن، خۆشحاڵن لەوەی کە جارێکی دی بەرەو ژیان دەگەڕێنەوە، یان داهێزراوی سەفەرە بێ کۆتاییەکانی نێوان ژیان و مردن.

پاسەکە ماوەیەک ڕاوەستا. دوو تفەنگچییەکە بە وردی لەمانیان ڕوانی. نە پاڕانەوەیەک و نە ڕاکردنێک بەرەو پاسەکە بەدی نەکرا. ئەوان هەروا وەک دوو سێبەری تۆخ شان بەشانی یەکترەوە لەو تاریکاییەدا ڕاوەستابوون. تفەنگچییەکان دەستیان لە شۆفیرەکە ڕاوەشاند. پاسەکە بێ ئەمان بە هاوڕێیانی کۆنەوە گەڕایەوە. تفەنگچییەکان دەنگیان دان. لەکاتێکدا بە ئەسپایی لەناو تاریکاییدا هەنگاویان هەڵدێنا، بۆ دواجار لە پاسەکەیان ڕوانی. تاریکی نیگاکانی قووت دابوو. کە پاسەکە دوور کەوتەوە ترسێکی خەست بەقەدەر تاریکایی دایگرتن. ژیان چەند سەیرە! دوو تفەنگچییەکە هەردووکیانیان ڕیز کردن. ئەوسا چەند مەترێک لێیان دوور کەوتنەوە. جەستە ببوو بە خەیاڵێکی لۆکەیی. سپی سپی کە هەردەم دەکرا بەدەم باوە سەفەر کا. بەبێ ویست شانیان بە شانی یەکترەوە نا. هێشتا جەستە قورس و قایم بوو. لایان کردەوە و لەیەکتریان ڕوانی. بزەیان هاتێ. نیگایان لە نیگای هاوڕێ کۆنەکانی ناو پاسەکەی نەدەکرد. ئاە چەند حەزاوی بوون! تفەنگچییەکان نەڕاندیان ئیدی هیچیان نەدەبیست. دەنگەکانیش وەک تاریکایی دەکرا مرۆڤ تێیدا نوقم بێت. وەها کە ئیتر ببێ بە بەشێک لە دەنگ. هەر لەو کاتەدا تفەنگەکان کەوتنە سەرپێ، بەفرێکی دەنک درشت و قورس دای کرد. کلووەکان ئارام دەنیشتنە سەر زەوی، سەر شاخ، سەر شان و باهۆی ئەمان. کلووە بەفرەکان لە نیگای هاوڕێیانی ناو پاسەکەیان نەدەکرد، گەلێک گەرمتر بوون. ئاە چەندە هاوڕێ بوون! چەندە هەستی تەنیایی ئەو شەوەیان دەڕەواندەوە! لەو شەوەدا بەسەر ئەو شاخەوە لەناو ئەو دۆڵە کپ و بێ دەنگەدا، ئەمان بۆ دواجار دیسان بزەیان هاتێ. ترس بە یەکجاری ڕەوی بووەوە. هاوڕێیانی بەفر چەندە بێ فیز و بێ داوا بە دەمیانەوە بوون. لەگەڵ تەقە، سەریان هەڵبڕی و ڕوخساریان دایە بەر هوروژمی سوپای سپیی بەفر. کلووە درشتەکانی بەفر چەند ئارام، چەند نەرم زەوی و جەستەی ئەوانی داگیر دەکرد.